

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
E-mail : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 27-5-2021
Αρ. πρωτ.: 624/122021

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: ΩΣ Π.Α.

ΘΕΜΑ: «Ζημιές σε δενδρώδεις καλλιέργειες των Περιφερειακών Ενοτήτων Πέλλας και Ημαθίας από τους παγετούς της άνοιξης»

ΣΧΕΤ: Η ΠΑΒ 2440/21-4-2021

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Καρασμάνης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Κυβέρνηση από την πρώτη στιγμή, προεξάρχοντος του Πρωθυπουργού, έσκυψε πάνω από το πρόβλημα με ευαισθησία και πολιτική βούληση για εξεύρεση άμεσης λύσης.

Η ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επισκέφθηκε περιοχές και βρέθηκε σε χωράφια που έχουν πληγεί από τον παγετό, αρχικά στις 17.4.2021, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, κ. Σπήλιος Λιβανός, συνόδευσε τον Πρωθυπουργό σε περιοχές της Κορινθίας και, στη συνέχεια, στις 22.4.2021, ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Γιάννης Οικονόμου, επισκέφθηκε περιοχές της Αρκαδίας.

Θέση του Υπουργείου είναι, ο επαναλαμβανόμενος παγετός, ακραίο καιρικό φαινόμενο, μοναδικό για τα δεδομένα της Χώρας μας τα τελευταία 15 χρόνια, να αντιμετωπιστεί μέσα από το πλαίσιο του ΕΛΓΑ, με όποια κρατική αρωγή χρειαστεί, με νομιμότητα και αποτελεσματικότητα.

Σαν Υπουργείο αποσκοπούμε να καλυφθούν οι ζημιές που προκάλεσε στους Έλληνες παραγωγούς και αυτή η φυσική καταστροφή με ταχύτητα, αμεσότητα και δικαιοσύνη.

Τα συνεργεία του ΕΛΓΑ βρέθηκαν αμέσως στις πληγείσες περιοχές για την έγκαιρη και δίκαιη αποτύπωση της ζημίας. Για περαιτέρω ενημέρωση, σας διαβιβάζουμε το με αριθ. πρωτ. 3920/26-4-2021 έγγραφο του ΕΛΓΑ.

Η Κυβέρνηση της ΝΔ έδωσε το στίγμα της τα δύο τελευταία χρόνια, με το απόλυτο νοικοκύρεμα στα οικονομικά του ΕΛΓΑ, που είχε σαν αποτέλεσμα την ταχύτητα στην αντιμετώπιση όλων των τελευταίων φυσικών καταστροφών και την πρωτοφανή βέβαια καταβολή σε μια δόση του συνόλου της αποζημίωσης για τις ζημιές του 2020. Αφήνουμε στο παρελθόν τις γνωστές καθυστερήσεις και ταλαιπωρίες που υπέστησαν οι αγρότες μας και θέτουμε τις βάσεις για την αποτελεσματική λειτουργία του Οργανισμού.

Περαιτέρω, σύμφωνα με όσα δήλωσε ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στη Βουλή, απαντώντας σε σχετική επίκαιρη ερώτηση, «Πράγματι, η κλιματική αλλαγή έχει επηρεάσει και τη γεωργική παραγωγή. Δεν έχει γίνει ουσιαστική προεργασία στη χώρα μας για να μπορέσει το ΥΠΑΑΤ και ειδικά ο ΕΛΓΑ να αντιμετωπίσει το μεγάλο φάσμα των ζημιών που έρχονται ως απόρροια της κλιματικής αλλαγής. Έχουμε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα

και αναμένουμε την αποτύπωση μιας σημαντικής μελέτης που έχει γίνει για τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Επίσης, με τη συμμετοχή της ηγεσίας του ΕΛΓΑ, έχουμε δημιουργήσει μία ομάδα εργασίας, η οποία μέσα στους επόμενους μήνες θα καταλήξει σε μία πρόταση για τον εκσυγχρονισμό του Οργανισμού, η οποία θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, με τη συμμετοχή όλων των κομμάτων, συνδικαλιστικών οργανώσεων και αγροτών. Πρόκειται για μία επίπονη διαδικασία, αλλά είναι αναγκαίο να θωρακίσουμε τον ΕΛΓΑ, με τρόπο ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει άμεσα και καίρια τις συνέπειες από το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής στην αγροτική παραγωγή.»

Σχετικά με το θέμα αυτό, σας παραπέμπουμε και στην τοποθέτηση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιου Λιβανού, κατά την απάντησή του στη Βουλή στις 19.4.2021 στην επίκαιρη ερώτηση 683/12.4.2021 και αντίστοιχα στις 21.4.2021 στην επίκαιρη ερώτηση 690/12.4.2021.

Περαιτέρω, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιος Λιβανός, κατά την παρέμβασή του στο Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της Ε.Ε., το οποίο πραγματοποιήθηκε δια τηλεδιασκέψεως, τη Δευτέρα, 26 Απριλίου:

- Υπογράμμισε την ανάγκη να σταθεί η Ευρώπη αλληλέγγυα στους αγρότες που υπέστησαν πρωτοφανείς καταστροφές από τα έκτακτα κλιματικά φαινόμενα στην Ελλάδα, τη Γαλλία και την Ιταλία.
- Χαρακτήρισε πρωτοφανείς τις ζημιές με άμεσο και έμμεσο κόστος, καθώς δεν αφορούν μόνο στην πρωτογενή παραγωγή, αλλά και στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.
- Τόνισε ότι οι πρόσφατοι, σπάνιοι για την εποχή, παγετοί τον Μάρτιο και τον Απρίλιο στην Ελλάδα, με επίκεντρο τη Βόρεια, την Κεντρική Ελλάδα και την Πελοπόννησο, επέφεραν καταστροφές που μπορεί να φτάνουν και στο 100% σε διάφορες καλλιέργειες.
- Εκτίμησε, δε, ότι, λαμβάνοντας υπ' όψιν την εξαιρετική σοβαρότητα της κατάστασης, ιδιαίτερα στους οπωρώνες, τεκμηριώνεται η ενεργοποίηση όλων των πιθανών έκτακτων και πρόσθετων μέτρων σε επίπεδο ΕΕ, όπως το άρθρο 221 της ΚΟΑ για την αποζημίωση των πληγέντων παραγωγών.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, με πρωτοβουλία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιου Λιβανού, δημιουργήθηκε από τις τρεις Ευρωπαϊκές Χώρες του Νότου (Ελλάδα-Γαλλία-Ιταλία) που επλήγησαν από τους πρόσφατους παγετούς, ένα κοινό μέτωπο διεκδίκησης εξεύρεσης κονδυλίων για αποζημιώσεις τέτοιων φαινομένων. Ως εκ τούτου, οι Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της Ελλάδας, κ. Σπήλιος Λιβανός, της Γαλλίας, κ. Julien Denormandie, και της Ιταλίας, κ. Stefano Patuanelli, με κοινή επιστολή τους προς τον Επίτροπο Γεωργίας της ΕΕ, κ. Janusz Wojciechowski, και τον Επίτροπο Προϋπολογισμού, κ. Johannes Hahn:

- ζητούν την ενεργοποίηση του άρθρου 221 του Κανονισμού για την ενιαία Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ), με στόχο την ανακούφιση των συνεπειών για τους αγρότες, που υπέστησαν ζημιές από τον πρωτοφανή παγετό του Μαρτίου και Απριλίου. Στην πράξη, οι τρεις Υπουργοί ζητούν από την ΕΕ να ενεργοποιήσει κονδύλια προς στήριξη των καλλιεργητών των τριών χωρών που υπέστησαν σοβαρές ζημιές από τον παγετό του Μαρτίου και του Απριλίου, καθώς οι καταστροφές ήταν πρωτοφανείς και για τις τρεις χώρες. Όπως υπενθυμίζουν στην επιστολή τους οι τρεις Υπουργοί, αυτό το άρθρο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε έκτακτες περιπτώσεις, για παράδειγμα το 2018 στην περιοχή της Βαλτικής, κάτι που αποτελεί προηγούμενο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως νομική βάση για παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ζητούν την έγκριση της Επιτροπής και για την παροχή εθνικής βοήθειας προς τους πληγέντες

- προτείνουν και την τροποποίηση του άρθρου 71, παράγραφος 8, η οποία αποσκοπεί να δώσει τη δυνατότητα σε εκείνα τα κράτη μέλη που το επιθυμούν, να στοχεύσουν ένα μικρό μέρος των άμεσων πληρωμών που διατίθεται σε κάθε κράτος μέλος, ώστε να δημιουργηθεί δίκτυ ασφαλείας για όλες τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ενόψει καταστροφικών γεγονότων, όπως εκείνων που επηρέασαν πολλές ευρωπαϊκές περιοχές τον περασμένο Απρίλιο

Πέραν των τριών υπογραφόντων την επιστολή, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιος Λιβανός, μέσα από διαδοχικές επαφές με ομολόγους του, έχει επιτύχει την υποστήριξη του αιτήματος που καταθέτουν Ελλάδα, Γαλλία και Ιταλία και από άλλες χώρες.

Καθεστώς της προαιρετικής συνδεδεμένης ενίσχυσης

Η χώρα μας, με σκοπό να υποστηρίξει τομείς της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που αντιμετωπίζουν προβλήματα, έχει αξιοποιήσει το εργαλείο που προσφέρει η Κοινή Γεωργική Πολιτική και ονομάζεται καθεστώς της προαιρετικής συνδεδεμένης ενίσχυσης [αρ. 52, Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013]. Στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος, ενισχύονται οι παραγωγοί που παραδίδουν τα προϊόντα τους στις αντίστοιχες μεταποιητικές επιχειρήσεις, ώστε να υπάρχει επάρκεια εφοδιασμού με πρώτη ύλη και να συνεχίζεται απρόσκοπτα η παραγωγή τους. Ως εκ τούτου, από 01.01.2015, έχει ενταχθεί στο καθεστώς της προαιρετικής συνδεδεμένης ενίσχυσης ο τομέας του συμπύρηνου ροδάκινου που οδηγείται προς χυμοποίηση, ο οποίος είναι κατ' εξοχήν εξαγωγικός, με τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς και τις πληρωμές. Συγκεκριμένα, για το έτος ενίσχυσης 2021, ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός ανέρχεται στο ποσό των 2.821.043€.

Ενημερωτικά αναφέρεται ότι, στην περίπτωση που έχει γίνει καρπόδεση, έχει αναπτυχθεί ο καρπός και για διάφορους λόγους (κλιματολογικές συνθήκες, καλλιεργητικές πρακτικές κ.τ.λ.) δεν επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά για την εμπορία του νωπού προϊόντος, δύναται η δυνατότητα στους παραγωγούς να διοχετεύσουν τα συμπύρηνια ροδάκινα σε βιομηχανίες παραγωγής χυμού.

Στην περίπτωση που υπάρχουν διαπιστωμένες εξατομικευμένες ζημιές ανά δικαιούχο από τον ΕΛΓΑ, δύναται οι ποσότητες αυτές να προσμετρούνται στη συνολική επιλέξιμη ποσότητα. Ο ΕΛΓΑ υποχρεούται στην αποστολή σχετικού ηλεκτρονικού αρχείου με τα αποτελέσματα εκτιμήσεων ζημιών στον ΟΠΕΚΕΠΕ το αργότερο ως το τέλος Φεβρουαρίου του έτους που έπεται της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης.

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)

Για τη στήριξη του εισοδήματος των ροδακινοπαραγωγών που επλήγησαν από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού και από ακραία καιρικά φαινόμενα, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιος Λιβανός, και ο Υπουργός αναπληρωτής Οικονομικών, κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, υπέγραψαν τη χορήγηση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) στον τομέα της παραγωγής ροδάκινων, ύψους 8,5 εκατομμυρίων ευρώ.

Συγκεκριμένα, με την αριθ. 553/85731/29-3-2021 απόφαση των εν λόγω Υπουργών «Χορήγηση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και ειδικότερα στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής βιομηχανικών και επιτραπέζιων ροδάκινων και νεκταρινιών στους παραγωγούς στις Π.Ε Ημαθίας, Πέλλας, Κοζάνης, Φλώρινας, Λάρισας και Τρικάλων και λεπτομέρειες εφαρμογής, στα πλαίσια εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής (ΕΕ L 352, 24.12.2013) όπως τροποποιήθηκε με τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 316/2019 (L51/1/22-02-2019)» (Β'1224/30-3-2021), πραγματοποιήθηκε η χορήγηση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής βιομηχανικών και επιτραπέζιων ροδάκινων και νεκταρινιών στους παραγωγούς με αγροτεμάχια στις Π.Ε Ημαθίας, Πέλλας, Κοζάνης, Φλώρινας, Λάρισας και Τρικάλων. Ο συνολικός αριθμός δικαιούχων ανέρχεται σε 10.087 και το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε ανέρχεται σε 8.420.320,50€.

Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, για τα θέματα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων, καθώς και για τα θέματα των τιμών των προϊόντων και της διάθεσης αυτών, απαιτείται η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης όλων των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσω της δραστηριοποίησής τους σε συλλογικές δομές για τη συλλογική διαπραγμάτευση των τιμών των προϊόντων τους και της προώθησης αυτών.

Συγκεκριμένα, η πολιτική στον τομέα των οπωροκηπευτικών ασκείται μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών [Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, (ΕΕ) αριθ. 891/2017, (ΕΕ) αριθ. 892/2017 και (ΕΕ) αριθ. 543/2011, όπως ισχύουν, Υπουργικές Αποφάσεις με αριθμ. 4270/139407/28-12-2017 (Β'5/5-1-2018), 397/18235/16-2-2017 (Β'601/24-2-2017) και 266355/11-02-2009 (Β'594/1-4-2009), όπως ισχύουν], οι οποίες δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους.

Οι Οργανώσεις Παραγωγών, μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, δύνανται να υλοποιούν δράσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- ο αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- ο μείωση του κόστους παραγωγής,
- ο προώθηση των προϊόντων τους,
- ο προστασία του περιβάλλοντος (ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση),
- ο μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά -δωρεάν διανομή- ενίσχυση σε ποσοστό 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου).

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους επιτυγχάνουν αποτελεσματικότερη διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, μεγέθυνση εκμεταλλεύσεων, μείωση κόστους εισροών, αποτελεσματικότερη πρόσβαση στις αγορές, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των προϊόντων, αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των μεσαζόντων και των προμηθευτών και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, συμβάλλοντας στη δημιουργία οικονομιών κλίμακας.

Ειδικά, σε τέτοιες περιόδους κρίσεων ο ρόλος των συλλογικών δομών, όπως είναι οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι Συνεταιρισμοί κ.ά., οφείλει να είναι ουσιαστικός και παρεμβατικός και να δίνει λύσεις στα προβλήματα του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου.

Στις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας και Πέλλας έχουν αναγνωριστεί συνολικά 25 Οργανώσεις Παραγωγών και μία Ένωση Οργανώσεων Παραγωγών σχετικά με δενδρώδεις καλλιέργειες και τα προϊόντα τους.

Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΣΔΕ έτους 2020, στις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας και Πέλλας αθροιστικά καλλιεργούνται 558.665,80 στρέμματα με δενδρώδεις καλλιέργειες, οι κυριότερες των οποίων παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

Καλλιέργεια	Π.Ε. Ημαθίας+Πέλλας (στρέμματα)	Σύνολο Χώρας (στρέμματα)	Ποσοστό %
Ροδάκινα επιτραπέζια & μεταποίησης	256.860,70	299.568,20	86%
Νεκταρίνια	63.357,40	77.083	82%
Βερίκοκα	29.055,70	81.424,70	36%
Δαμάσκηνα	16.842,00	21.190,20	79%
Κεράσια	117.370,90	159.757,20	73%

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

Το με αριθ. πρωτ. 3920/26-4-2021 έγγραφο του ΕΛΓΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Οικονομικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων
- Γραφείο κ. Υπουργού
4. Υπουργείο Εσωτερικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
5. Βουλευτή κ. Γ. Καρασμάνη